

ret på underretningen om gruppessøgsmålet, strider mod grundlæggende danske retsprincipper, og at sagsøgte vil kunne have meget vanskeligt ved at forsvare sig mod krav fra en gruppe af personer, hvis antal og identitet er ukendt.

Justitsministeriet er imidlertid som nævnt enig med Retsplejerådet i, at den foreslåede begrænsede mulighed for at gennemføre gruppessøgsmål efter en frameldingsmodel ikke vil udgøre et stort indgreb i de berørtes handlefrihed mv., og der er for det enkelte gruppe-medlem ingen økonomisk risiko forbundet med at deltage i et sådant gruppessøgsmål, jf. herved pkt. 3.6 nedenfor. Endvidere vil gruppessøgsmål efter frameldingsmodellen som nævnt i praksis være særligt relevant, når kravene udspringer af løbende kunde- eller tjenesteforhold, hvor sagsøgte som regel ud fra sit kunderegister mv. vil have overblik over, hvor mange en afgørelse kan få virkning for.

Sammenfattende vil gruppessøgsmål efter frameldingsmodellen således have et snævert anvendelsesområde. For det første skal der være tale om krav, hvor det er *klart*, at kravene på grund af deres ringe størrelse almindeligvis ikke kan forventes fremmet ved individuelle søgsmål – ikke fordi de pågældende ikke mener at have et berettiget krav, men alene fordi besværet og den økonomiske risiko ved at føre en individuel retssag ikke står i et rimeligt forhold til det, som den enkelte kan få ud af søgsmålet. For det andet skal der være tale om, at et gruppessøgsmål efter tilmeldingsmodellen ikke vil være en hensigtsmæssig måde at behandle kravene på, idet frameldingsmodellen er *subsidiær* i forhold til tilmeldingsmodellen. For det tredje skal kravene være omfattet af Forbrugerombudsmandens kompetenceområde (dvs. navnlig forbrugerbeskyttelse), idet kun Forbrugerombudsmanden kan udpeges som grupperepræsentant i et gruppessøgsmål efter frameldingsmodellen, jf. nærmere pkt. 3.4 nedenfor.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 10 (forslag til retsplejelovens § 254 e, stk. 5-8), og bemærkningerne hertil.

3.3. Grundlæggende betingelser for gruppessøgsmål

3.3.1. Den helt grundlæggende betingelse for overhovedet at tillade gruppessøgsmål er efter Retsplejerådets forslag, at der foreligger ensartede krav, som fremsættes på vegne af flere personer. Spørgsmålet om fremsættelse af ensartede krav *mod* flere personer omtales særskilt nedenfor.

Retsplejerådet har ikke fundet grundlag for i selve lovtæksten at angive nærmere kriterier for, hvad der forstås ved ensartede krav. Det bør således efter rådets

opfattelse overlades til rettens skøn, om de fremsatte krav er tilstrækkeligt ensartede til, at gruppessøgsmål vil være en hensigtsmæssig procesform. Af betydning vil navnlig være, om kravene udspringer af samme faktiske omstændigheder, og om de har samme retlige grundlag. Efter Retsplejerådets forslag skal retten fastlægge rammen for gruppessøgsmålet og dermed, hvilke krav der er omfattet heraf.

Retsplejerådet har heller ikke fundet grundlag for at fastsætte et bestemt mindstekrav til antallet af berørte personer. Efter rådets opfattelse bør det således bero på en samlet vurdering, om gruppessøgsmål konkret vil være den bedste måde at behandle kravene på, jf. nedenfor i pkt. 3.3.2 om gruppessøgsmåls subsidiære karakter, og i den forbindelse vil antallet af berørte personer være et af de elementer, der vil indgå i vurderingen. Jo flere personer der er tale om, jo større kan fordelene være ved at behandle kravene under et gruppessøgsmål frem for under individuelle søgsmål.

Hvis der foreligger sådanne individuelle forhold angående krav, der tilkommer flere personer, at kravene ikke kan siges at være »ensartede«, kan reglerne om gruppessøgsmål ikke anvendes på kravene i deres helhed. I nogle tilfælde vil det imidlertid være muligt at udskille ensartede spørgsmål vedrørende kravene og anlægge et gruppessøgsmål herom. Under et sådant gruppessøgsmål vil en anerkendelsespåstand vedrørende de udskilte spørgsmål være udtryk for »kravene« i sagen, og betingelsen om, at der skal være tale om ensartede krav, vil derfor være opfyldt. Som eksempler på ensartede spørgsmål, som eventuelt kan behandles under et gruppessøgsmål i form af et anerkendelsessøgsmål, kan nævnes spørgsmål om gyldigheden af et kontraktvilkår i forbindelse med krav om tilbagebetaling af erlagt vederlag og spørgsmål om ansvarsgrundlag i forbindelse med krav om erstatning.

I sådanne tilfælde, hvor ensartede spørgsmål er udskilt til særskilt behandling under et gruppessøgsmål, kan der i tilfælde, hvor gruppen får medhold, være behov for efterfølgende at afklare, hvilket beløb det enkelte gruppe-medlem skal have udbetalt i erstatning mv. Hvis grundlaget for udmålingen af erstatning mv. ikke er ensartet, vil dette ikke kunne ske efter de foreslåede regler om gruppessøgsmål, og det vil derfor i sådanne tilfælde kunne være nødvendigt for de gruppe-medlemmer, der ikke opnår en forligsmæssig løsning, efterfølgende at anlægge individuelle søgsmål om udmålingen af erstatning mv.

Med hensyn til, om der bør kunne anlægges gruppessøgsmål *mod* en gruppe, anfører Retsplejerådet, at behovet for gruppessøgsmål er størst i de tilfælde, hvor ensartede krav fremsættes på vegne af flere personer.